

SCENARIUSZ LEKCJI DO ODCINKA „OŚWIECENIE” TELEWIZJI „POLSKA POZA POLSKĄ” Cykl zadań / wyzwań pt. „SZTUK -MISTRZOWIE”

Poziom: B1 – B2 – C1

Cele :

- uczeń formuje hipotezy
- uczeń rozpoznaje cechy gatunku literackiego - dramatu i umie je opisać
- uczeń zna przykład sztuki współczesnej dla dzieci oraz postać autorki „Pan Lampa”
- uczeń streszcza i przekazuje własnymi słowami fabułę.

Techniki dramowe :

- role zbiorowe dla uczniów (etiudy pantomimiczne, żywe obrazy)
- role indywidualne dla uczniów (intonacja, barwa i ton głosu)

Przebieg :

1.Nauczyciel rozdaje uczniom fragment sztuki Pan Lampa. Notuje na tablicy następujące pytania:

- Co to za gatunek literacki?
- Czym on się charakteryzuje?
- Dla kogo jest przeznaczony?
- Jakie postacie występują?
- Kto napisał ten tekst ?(Uczniowie mogą poszukać informacji autorce w Internecie : kim jest ? kiedy się urodziła? skąd pochodzi .

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

Projekt „Polska Platforma Medialna - Ukraina 2023-2025”
realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

PAN LAMPA

Malina Prześluga

POSTACI:

**PAN LAMPA
PIESA**

**PAŃSTWO BAŁAGAŃSCY (BAŁAGAŃSKI, BAŁAGAŃSKA z dzieckiem)
BABCIA DRAPCIA**

Sztuka dla małych dzieci i dużych dorosłych.

Wprowadzenie do świata - potrzebne realizatorom w zrozumieniu gdzie, z kim i dlaczego jesteśmy:

Pan Lampa to przemiły staruszek, który od zwykłych przemiłych staruszków różni się tylko tym, że jego głowa świeci jak lampa. Z zupełnie niewiadomych powodów. Pewnego dnia, bardzo dawno temu, głowa Pana Lampy po prostu zaczęła świecić i już. Pan Lampa mieszka w dużym, starym, skrzypiącym i drewnianym domu zwanym Domczyskiem ze swoją wierną towarzyszką Piesą. Długo mieszkali sami, ale odkąd głowa Pana Lampy zaczęła świecić, do ich domu schodzą się dziwne stworzenia i postacie, które w normalnym świecie nie mogły znaleźć sobie miejsca. Zwykle są uprzejme i tylko czasami sprawiają kłopoty, dlatego Pan Lampa i Piesa nie mają nic przeciwko nowym lokatorom.

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

Projekt „Polska Platforma Medialna - Ukraina 2023-2025”
realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

BAŁAGAŃSCY

PIESA

Panie Lampo, budyń! A... co pan robi pod stołem?

PAN LAMPA

Bałaganię.

PIESA

Znowu? Przecież bałaganiliśmy wczoraj, przedwczoraj...

PAN LAMPA

Ale to nie wystarczy!

PIESA

No tak. Pomogę panu.

Bałaganię razem.

PAN LAMPA

Widziałaś Babcie Drapcię?

Piesa patrzy w górę, rozgląda się po suficie.

PIESA

Tam jest. Babciu!

Gdzieś z okolicy sufitu wynurza się głowa Babcia Drapcia, a po chwili cała Babcia Drapcia.

BABCIA DRAPCIA

Tak, Kociu?

PIESA

Jestem Piesa.

PAN LAMPA

Drapciu, czy bałaganiłaś już dzisiaj w kuchni?

BABCIA DRAPCIA

Oj, złociutki, od samego rana chodziłam po ścianach! Ile ja się narozlewałam, nawysypywałam, nabłotociłam i nakurzyłam! Aż musiałam się po wszystkim wdrapać na samiutki sufit, żeby odpocząć.

PAN LAMPA

Dziękuję, Drapciu, jesteś nieoceniona.

BABCIA DRAPCIA

Dla ciebie wszystko, złociutki!

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

Projekt „Polska Platforma Medialna - Ukraina 2023-2025”
realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

PAN LAMPA

Czyli co - całe Domczysko mamy w bałaganie, tak?

PIESA

Raczej tak.

PAN LAMPA

Miejmy nadzieję.

*Wchodzą państwo Bałagańscy:
Bałagańska, Bałagański i
Bałaganiątko - niemowlę na rękach
Bałagańskiej.*

BAŁAGAŃSKI

Gość w dom, brud w dom!

PAN LAMPA

Bałagańscy! Jesteście! Jacy opaleni!

BAŁAGAŃSKA

Panie Lampa, było o-brzyd-li-wie!
Wysypisko pierwsza klasa.

BAŁAGAŃSKI

Wypoczęliśmy jak nigdy!

BAŁAGAŃSKA

Ale jaki tu bałagan! Jak miło!

GPIESA

Dla was wszystko...

PAN LAMPA

Może zaparzę kawy...

BAŁAGAŃSKI

A ma pan wodę po ścierce?

BAŁAGAŃSKA

*Och tak, napiłabym się zimnej wody
po ścierce!*

PAN LAMPA

Robi się.

PIESA

Opowiadajcie, jak było!

BAŁAGAŃSKA

*Och, paskudnie! Mały całymimi dniami
pływał w gnijących obierkach, a my,
no cóż... leniuchowaliśmy sobie w
kurzu, brudzie i odpadkach.*

BAŁAGAŃSKI

Życ nie umierać!

BAŁAGAŃSKA

No tak, ale już po urlopie...

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

Projekt „Polska Platforma Medialna - Ukraina 2023-2025”
realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Utwór jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowa. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Ukrainko - Polskiego Sojuszu im. Tomasza
Padury. Utwór powstał w ramach zlecenia przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów zadań w zakresie wsparcia Polonii i Polaków za granicą w 2023 roku. Zezwala się
na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji i o posiadaczach praw.

PAN LAMPA

Woda po ścierce.

BAŁAGAŃSKA

Dziękuję. I czas wrócić do codziennych spraw...

BAŁAGAŃSKI

Do tego naszego zwykłego bałaganu.

BAŁAGAŃSKA

Wybaczcie, muszę do łazienki.

Wstaje i wychodzi. A Pan Lampa i Piesa patrzą na siebie ze zgrozą i mówią równocześnie:

PAN LAMPA i PIESA

Łazienka.

Słychać wrzask Bałagańskiej. Po chwili wraca wzburzona.

BAŁAGAŃSKA

Tydzień nas nie było! Jeden tydzień! A wy co?! Skarbie, czy ty wiesz, w jakim stanie jest łazienka?! CZYSTA! WYSPRZĄTANA! Aż się... błyszczą!!!

BAŁAGAŃSKI

Wstyd, panie Lampa, jak tak można! Niech się pan wstydzi!

BAŁAGAŃSKA

Ja nie wierzę! Ja po prostu nie wierzę! Żeby w kilka dni do takiego stanu! Ani kurzu! Ani zacieków! Ani nawet jednego włosa w umywalce!!!

BAŁAGAŃSKI

Brawo, panie Lampa! Brawo!

BAŁAGAŃSKA

Wstyd!

Bałagańscy wychodzą.

PIESA

Co rok to samo.

PAN LAMPA

Po urlopie zawsze są tacy. Za kilka dni się przyzwyczają i jakoś to będzie.

PIESA

Przynajmniej tym razem nie obrzucili nas błotem!

PAN LAMPA

Babciu Drapciu? Zejdiesz na kawę?

BABCIA DRAPCIA

Bez dwóch zdań, złociutki. I nie przejmuj się Bałagańskimi, nie mieszkają tutaj sami. Wszystkim nam ma być dobrze, a ja w łazience lubię mieć wysprzątane po sufit.

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

Projekt „Polska Platforma Medialna - Ukraina 2023-2025”
realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

Jeśli uczniowi mają problem z definicją gatunku literackiego, nauczyciel może sam im ją podać :

DEFINICJA

Dramat pochodzi z greckiego - ruch, akcja. To jeden z trzech rodzajów literackich (obok epiki i liryki), a zarazem jedyny na pograniczu teatru i literatury. Dopóki utwór rozpatrywany jest na płaszczyźnie literatury, można porównywać go z utworami epickimi i lirycznymi. Realizacja sceniczna tego tekstu należy już do sztuki teatru.

Dramat ma swoje korzenie w starożytnej Grecji, w obrządkach ku czci Dionizosa, gdzie ewoluował w toku tworzenia przedstawień scenicznych. Dlatego też podstawowym założeniem dramatu jest jego przeznaczenie do wykonywania na scenie. Ta funkcja warunkuje również budowę samego dzieła dramatycznego.

CECHY DRAMATU

1. Przeznaczenie do realizacji scenicznej
2. Konstrukcja utworu na dialogach (nadają bieg akcji) i monologach (sposób autocharakterystyki bohaterów)
3. Didaskalia czyli 'tekst poboczny' (wskazówki stanowiące uzupełnienie fabuły)
4. Wyrazista akcja (fabuła)
5. Podział na sceny i akty

2.Przeczytajcie jeszcze raz wstęp oraz tekst.

- Podajcie przykłady cech dramatu we fragmencie „BAŁAGANIARSCY”.
- O kim i o czym jest ten tekst?
- Jaką sytuację on przedstawia?

Uczniowie czytają tekst jeszcze raz i podają przykłady cech dramatu i odpowiadają na pytania.

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

Projekt „Polska Platforma Medialna - Ukraina 2023-2025”
realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

3. Żywe obrazy

Uczniowie zostają podzieleni na grupy. Każda grupa ma pokazać żywe obrazy, czyli zilustrować wskazany fragment książki bez słów, za pomocą pantomimy. Reszta grup ma zgadnąć który fragment jest ilustrowany. Podczas pracy nad ćwiczeniem nauczyciel wyjaśnia ewentualne wątpliwości uczniów związane z rozumieniem tekstu lub poszczególnych słów.

4. Dubbing

Uczniowie przygotowują scenki z tekstem. Grupa wybiera sobie fragment sztuki. Część osób gra ciałem mimiką twarzy, a druga część część osób podkłada głos czytając lub mówiąc z pamięci tekst tworząc tzw. dubbing. Ćwiczenie wymaga dobrego, szczegółowego zrozumienia tekstu i wyćwiczenia wymowy oraz synchronizacji z osobą grającą. W trakcie wykonywania zadania uczniowie zgłębiają rozumienie tekstu.

5. Znajdźcie w tekście następujące słowa i wyrażenia:

Złociutki !
Gość w dom , brud w dom
Pierwsza klasa!
Życ nie umierać!
Obrzucić błotem
Wysprzątane po sufit

Czy rozumiecie ich znaczenie? Jak jedno z nich zostało przekształcone przez autorkę ?

Uczniowie podają swoje hipotezy. Nauczyciel je koryguje albo potwierdza. Wypowiedzcie te wyrażenia z odpowiednią intonacją :

- a. Z ironią
- b. Z radością
- c. Ze smutkiem

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

Projekt „Polska Platforma Medialna - Ukraina 2023-2025”
realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.